

MUISTIO

Korkeakoulujen lukuvuosimaksujen käyttöönnoton seuranta- ja arviointityöryhmän kokous

Aika: 4.10.2017 klo 10.00-12.00

Paikka: Opetus- ja kulttuuriministeriö, Meritullinkatu 10, Helsinki, nh. Kultakabinetti

Osallistujat:

Opetusneuvos, ryhmän päällikkö Birgitta Vuorinen, opetus- ja kulttuuriministeriö (Pj)

Opetusneuvos Maija Innola, opetus- ja kulttuuriministeriä

Erityisasiantuntija Mikko Eronen, Opetushallitus

Opetusneuvos Maija Airas. Maijaa edusti Juha Ketolainen, Opetushallitus

Arviointineuvos Karl Holm, Kansallinen koulutuksen arviointikeskus

Tulosalueen johtaja Anu Taren, Maahanmuuttovirasto

Vararehtori Sari Lindblom, Helsingin yliopisto

Vararehtori Jyrki Laitinen, Oulun ammattikorkeakoulu

Kansainvälisten asioiden ja EU-edunvalvonnan asiantuntija Fatim Diarra, Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry.

Hallituksen jäsen Tommi Kukkonen, Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry

Päällikkö, opiskelun ja opetuksen palvelut Francesca Cucinotta, Vaasan yliopisto (Sihteeri)

Kansainvälisten asioiden päällikkö Ari-Pekka Kainu, Satakunnan ammattikorkeakoulu (Sihteeri)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10:05.

2. Hyväksytyt seurantasuunnitelman katsaus

Suunnitelma on hyväksytty ministeriössä sen suuntaisena kuin työryhmä on sen valmistellut.

Tarkennuksena suunnitelmaan tuli selvityksiin ja arviointeihin budjetoitu summa 200 000,-. Yleisesti seurantasuunnitelmaan ollaan oltu tyytyväisiä.

Esitettiin huomio siitä, että tulee varmistaa opiskelijoiden mahdollisuus osallistua seminaareihin ja asian ympärillä järjestettäviin tapahtumiin. Keskusteltiin myös medialausunnoista ja todettiin, että jos median yhteydenotto koskee seurantaryhmän työtä ja johtopäätöksiä menevät lausunnot puheenjohtajan kautta. Korkeakoulut itse kommentoivat omia tilanteitaan. Pyritään kuitenkin mahdollisimman avoimeen dialogiin ryhmän työskentelyssä.

Keskusteltiin ministeriön sivuille tulevasta informaatiosta, joka tulisi saada mahdollisimman pian. Tässä voidaan hyödyntää Valtioneuvoston Hankeikkunaa. Informaatio joka ei suoraan ole siellä käytettävissä on saatavana kirjaamoista. Ensimmäisessä vaiheessa sinne viedään seurantasuunnitelma ja välvaiheen raportit. Tilastoihin liittyy vielä heikkouksia eli ne pyritään saamaan ensin ajan tasalle. Todettiin, että jäsenten on hyvä tuoda seurantasuunnitelmaa esille omissa verkostoissaan, että tietotarpeet tulevat ajoissa esille seurantaa varten.

3. Syksyllä 2017 alkaneen korkeakoulutuksen hakijat, valitut ja paikan vastaanottaneet. Tilastokatsaus/OKM

Käytiin läpi Pekka Syrjäsen, OKM laatima tilastoraportti (materiaali eduunissa) syksyllä 2017 alkaneen korkeakoulutuksen hakijoista, valituista ja paikan vastaanottaneista korkeakouluittain sekä amk- että yo-sektorilta. On huomattava myös, että tilasto ei ole lopullinen, kansalaisuustiedon (taulukossa tuntematon-merkinnällä) puuttuessa yliopistojen osalta osasta tietoja. Tiedot ollaan kuitenkin saamassa UAF:lta lähiaikoina.

Todettiin, että hakijamäärä on laskenut karkeasti noin puolella. Paikan vastaanottaneiden ja ilmoittautuneiden määrissä oli myös heittoa, koska ilmoittautuminen päättyy korkeakouluissa eri aikaan. EU/ETA maiden hakijamäärissä oli pientä kasvua ja myös kotimaisten hakijoiden määrä on kasvanut. Korkeakoulukohtainen vaihtelu on tilastossa runsasta ja näin ollen ei vahvoja johtopäätöksiä

pelkän hakijamäärän ja paikan vastaanottaneiden määrien perusteella voida tehdä. Hakijoiden määrissä oli näkyvissä laskua jo vuonna 2016 hakijamaksujen tullessa voimaan. Tässä vaiheessa tiedetään hakijamäärien kehitys ja paikan vastaanottaneet, mutta aloittaneiden ja rekisteröityneiden määrä on vielä auki. Tiedot täsmentyvät 20.10. opiskelijatiedonkeruun jälkeen. Lisäinfoa tarjoaa myös tarjolla olevan koulutuksen määrän kehittyminen tarjottavien ohjelmien lukumäärän osalta. Kaikissa ohjelmissa ei hakua myöskään järjestetä joka vuonna tai se voidaan järjestää eri hakuryhmässä.

Taulukko 1: Ammattikorkeakoulujen hakijat, paikan vastaanottaneet ja aloittaneet vuosina 2015-2017 syksyllä alkavassa koulutuksessa (Taulukossa rivi muut kuvaa EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulleita)

Koulutuksen alkamisvuosi (syksy) - kansalaisuus	Kaikki hakijat	Paikan vastaanottaneet	Aloittaneet
2015	13 085	3 006	2 978
EU ja ETA	1 355	334	330
Muut ja Tuntematon	11 730	2 672	2 648
Muut	9 825	1 966	1 935
Tuntematon	1 905	706	713
Suomi	97 514	28 063	25 743
2016	8 920	2 795	2 748
EU ja ETA	1 320	340	334
Muut ja Tuntematon	7 600	2 455	2 414
Muut	7 017	2 182	2 166
Tuntematon	583	273	248
Suomi	93 182	28 529	26 607
2017	8 406	2 042	1 939
EU ja ETA	1 618	507	494
Muut ja Tuntematon	6 788	1 535	1 445
Muut	6 536	1 487	1 397
Tuntematon	252	48	48
Suomi	93 463	28 820	26 906

Taulukko 2 Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen hakijat, paikan vastaanottaneet ja aloittaneet syksyllä 2017 alkavassa koulutuksessa

Ammattikorkeakoulut	Kaikki hakijat	Paikan vastaanottaneet	Aloittaneet
2017	8 406	2 042	1 939
EU ja ETA	1 618	507	494
Muut ja Tuntematon	6 788	1 535	1 445
Muut (EU/ETA-alueen ulkop.)	6 536	1 487	1 397
Tuntematon	252	48	48

Suomi	93 463	28 820	26 906
-------	--------	--------	--------

Yliopistot	Kaikki hakijat	Paikan vastaanottaneet	Aloittaneet
2017	7 831	1 987	1 124
EU ja ETA	1 703	515	365
Muut ja Tuntematon	6 128	1 472	759
Muut (EU/ETA-alueen ulkop.)	5 565	1 301	688
Tuntematon	563	171	71
Suomi	78 742	21 141	18 657

4. Tiedonkeruu ja sen kehittäminen

Todettiin, että käsitteiden määrittelyyn tulee tehdä tarkennuksia ja tätä työtä voidaan koordinoita KOOTuen alaisen Synergia-ryhmän kautta. Tilastomateriaalia tarkennetaan ennen sen julkaisemista ja julkaisun yhteydessä siihen liitetään myös sitä avaava blogi Pekka Syrjäsen toimesta. Tiedoksi myös, että työryhmän jäsenet voivat halutessaan myös tuottaa vastaavia blogeja osana asian viestintää. OPH:ssa tuotetaan Fakta Express sarjassa myös tilastotietoa ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden osalta Irma Garamin toimesta eli seurataan myös tätä materiaalia. Leasa Weimer Jyväskylän yliopistosta tekee tutkimusta lukuvuosimaksuihin liittyen ja on tässä vaiheessa haastatellut eri toimijoita. Ko. tutkimuksen hyödyntäminen työryhmän työssä on tärkeää.

5. Syksyn toimintasuunnitelmasta sopiminen

Sihteerit ovat tehneet alustavaa toimintasuunnitelmaa syksyille ja se viedään eduuniin. On tärkeää, että asian ollessa uusi sitä avataan opiskelijakunnille ja opiskelijoille.

Valinta-aikataulut ovat herättäneet paljon keskustelua. ARENE on tehnyt kannanoton asiaan liittyen ja olisi tärkeää, että sekä UNIFI että ARENE löytäisivät yhteisen linjan erillishakujen aikataulutuksen tiimoilta, koska ministeriöllä on valmius lähteä toimimaan yhteisen kannan mukaisesti. Asian valmistelu hakukierroksen 2019 osalta tehdään Opintopolun ohjausryhmässä. On opiskelijoiden etu, että aikataulu on ennakoitava ja valtakunnallisesti läpinäkyvä – toisaalta paikan vastaanottamispäivämäärän tulee olla tarpeeksi aikainen ettei se vaikuta ohjelmien kilpailukykyyn. Nykyinen päivämäärä on auttamattoman myöhään kansainvälisissä hauissa. Yhden paikan sääntökseen liittyen käytiin myös keskustelua, mutta todettiin, että tilanne on haastavampi, mutta hyvälle ehdotuksille ollaan avoimia.

Tilastotietoa saadaan suoraan eri järjestelmistä, mutta analyttisemmän tiedon keruu tulee järjestä erikseen (valintaprosessit, maksujen periminen, tukipalvelut). Sovittiin, että sihteerit valmistelevat kyselyn rungon ja se tuodaan ryhmälle samoin kuin ehdotuksen siitä miten prosessi hoidetaan.

Sovittiin myös, että järjestetään toimijoille Lukuvuosimaksu-seminaari marraskuun lopussa (päivämääräksi varmistui 27.11.) Helsingissä. Seminaari sisältäisi eri toimijoiden puheenvuoroja sekä myös klinikkatyyppejä työpajoja ja kohtaamisia, joissa voidaan keskustella käytännöistä.

Seminaarin suunnitteluun nimettiin työryhmä, joka koostuu työryhmän sihteereistä, SYL:n edustajasta, OPH:n edustajasta sekä KARVI:n edustajasta.

Sovittiin, että kaikki työryhmän jäsenet ovat käytettävissä tiedonkeruun purkamiseen liittyvissä tehtävissä.

6. Verkostojen ja tapahtumien kuulumiset liittyen lukuvuosimaksuihin

Työryhmän sihteerit toivat terveisiä omista verkostoistaan: Francesca OHA-forumilta, LUVE:sta ja Aivoriihestä. Ari-Pekka Pinnetistä ja AMK-sektorilta. Yliopistosektori on perustanut Lukuvuosimaksuverkoston (LUVE) OHA-forumin alaisuuteen. Verkostosta on tarkoitus tehdä koko korkeakoulusektorin yhteinen ja järjestettävän seminaarin yhteydessä on tarkoitus lanseerata se myös ammattikorkeakouluille avoimeksi forumiksi. Sovittiin, että Ari-Pekka vie järjestelystä tiedon ammattikorkeakoulujen verkostolle.

7. Seuraava kokous

Seuraava kokous oli sovittu jo aiemmin pidettäväksi 27.11.2017, mutta tämä päivämäärä halutaan hyödyntää lukuvuosimaksuseminariin. Kokouksen uudeksi päivämääräksi varmistui 1.11.2017 klo 12.00-14.00 Opetus- ja kulttuuriministeriössä, Meritullinkatu 10, Helsinki. Tarkemmat kutsut lähetetään jäsenille ja ennakkomateriaali viedään Eduuniin.